

✚ نام درس: جراحی عملی 1

✚ کد درس: 77773

✚ مقطع و رشته: دکتری عمومی دندانپزشکی

✚ تعداد واحد: کل: 1 واحد عملی

✚ پیش‌نیازها: مبانی جراحی دهان و فک، آناتومی فک و صورت

✚ نام مدرس / مدرسین درس (سهام هریک به واحد): دکتر هوشیار عباسی - دکتر امیرنجفی

✚ نام استاد مسئول درس: دکتر هوشیار عباسی

✚ محل آموزش: بخش جراحی

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل درس

✚ اهداف کلی و ویژه:

جلسه ۱: آشنایی با محیط بخش جراحی و تسلط بر اصول آسپسی و استریلیزاسیون.

جلسه ۲: شناخت کامل وسایل و ابزارهای جراحی و نحوه آماده‌سازی آن‌ها.

جلسه ۳: تسلط بر پوزیشن‌های صحیح بیمار و دندانپزشک برای جراحی‌های مختلف.

جلسه ۴: توانایی تکمیل پرونده بیمار و گرفتن شرح حال دقیق و استاندارد.

جلسه ۵: مهارت در همکاری با دانشجویان سال بالا برای جمع‌آوری اطلاعات بالینی.

جلسه ۶: آشنایی عملی با روند درمان‌های جراحی از طریق مشاهده مستقیم.

جلسه ۷: توانایی انجام بی‌حسی موضعی ایمن و مؤثر تحت نظارت.

جلسه ۸: تسلط بر آموزش مراقبت‌های بعد از عمل و جمع‌بندی مهارت‌های کسب شده.

هدف کلی سرفصل اول:

۱. آشنایی با محیط بخش جراحی و تسلط بر اصول آسپسی و استریلیزاسیون

اهداف ویژه:

دانشجو بتواند مراحل صحیح شستن دست‌های جراحی (Surgical Hand Scrub) و پوشیدن دستکش و گان استریل را بدون آلوده کردن محیط اجرا کند.

دانشجو بتواند تفاوت بین استریل، تمیز و آلوده را تشخیص داده و وسایل را در زون‌های مناسب بخش جراحی مرتب کند.

دانشجو بتواند فرآیند استریلیزاسیون ابزارها (از شستشو تا بسته‌بندی و اتوکلاو) را به صورت تئوری و عملی توضیح دهد.

۲. شناخت کامل وسایل و ابزارهای جراحی و نحوه آماده‌سازی آنها

اهداف ویژه:

دانشجو بتواند حداقل ۱۰ ابزار اصلی جراحی (مانند اسکالپل، پنس، قیچی، کشنده و...) را نام برده و کاربرد هر کدام را در جراحی‌های ساده توضیح دهد.

دانشجو بتواند تیغ‌های جراحی را به درستی روی دسته اسکالپل نصب و تعویض کند و نحوه دفع ایمن آنها را رعایت نماید.

دانشجو بتواند میز ابزار (Instrument Tray) را برای یک جراحی کشیدن دندان ساده به صورت کامل و با ترتیب صحیح چیدمان آماده کند.

۳. تسلط بر پوزیشن‌های صحیح بیمار و دندانپزشک برای جراحی‌های مختلف

اهداف ویژه:

دانشجو بتواند زاویه مناسب صندلی دندانپزشکی و ارتفاع آن را برای جراحی‌های فک بالا و فک پایین تنظیم کند.
دانشجو بتواند پوزیشن بدن دندانپزشک و دستیار را طوری تنظیم کند که فشار کمتری به ستون فقرات وارد شده و دید کافی به ناحیه عمل وجود داشته باشد.

دانشجو بتواند نحوه قرارگیری سر و گردن بیمار را برای دسترسی آسان به دندان‌های عقل یا جراحی‌های لثه اصلاح کند.

۴. توانایی تکمیل پرونده بیمار و گرفتن شرح حال دقیق و استاندارد

اهداف ویژه:

دانشجو بتواند سوابق پزشکی سیستمیک (مانند دیابت، فشار خون، بیماری‌های قلبی) و داروهای مصرفی بیمار را به درستی در فرم شرح حال ثبت کند.

دانشجو بتواند سوالات کلیدی مربوط به آلرژی‌ها (به ویژه به لیدوکائین یا پنی‌سیلین) و سابقه خونریزی را از بیمار بپرسد و پاسخ‌ها را تحلیل کند.

دانشجو بتواند فرم رضایت‌نامه آگاهانه (Informed Consent) را برای بیمار توضیح داده و پس از امضا، آن را در پرونده به درستی بایگانی کند.

۵. مهارت در همکاری با دانشجویان سال بالا برای جمع‌آوری اطلاعات بالینی

اهداف ویژه:

دانشجو بتواند در حین گرفتن شرح حال توسط دانشجویان سال بالا، نقش دستیار فعال را ایفا کرده و جزئیات مهم را یادداشت کند.

دانشجو بتواند پس از اتمام شرح حال، اطلاعات جمع‌آوری شده را با نظارت رزیدنت بررسی کرده و در صورت وجود ابهام، سوال مناسبی بپرسد.

دانشجو بتواند نحوه تعامل حرفه‌ای و محترمانه با بیمار و تیم درمان را در حین کار گروهی رعایت کند.

۶. آشنایی عملی با روند درمان‌های جراحی از طریق مشاهده مستقیم

اهداف ویژه:

دانشجو بتواند مراحل یک جراحی ساده (از بی‌حسی تا بخیه) را به ترتیب زمانی و با دقت مشاهده و نام‌گذاری کند.

دانشجو بتواند نحوه استفاده از ابزارها توسط جراح و تکنیک‌های کنترل خونریزی را در حین عمل تحلیل کند.

دانشجو بتواند اصول کنترل عفونت و استریلیزاسیون را در حین انجام عمل جراحی توسط تیم درمان مشاهده و ارزیابی کند.

۷. توانایی انجام بی‌حسی موضعی ایمن و مؤثر تحت نظارت

اهداف ویژه:

دانشجو بتواند ناحیه تزریق را با استفاده از پنبه الکل و بتادین به درستی ضدعفونی کرده و از رعایت اصول آسپسی اطمینان حاصل کند.

دانشجو بتواند تکنیک صحیح تزریق (آسپیراسیون قبل از تزریق) را برای جلوگیری از تزریق داخل عروقی روی بیمار واقعی اجرا کند.

دانشجو بتواند میزان بی‌حسی را پس از تزریق با استفاده از تست‌های ساده (مثل لمس با سوزن) بررسی کرده و در صورت نیاز، تزریق تکمیلی را انجام دهد.

۸. تسلط بر آموزش مراقبت‌های بعد از عمل و جمع‌بندی مهارت‌های کسب شده

اهداف ویژه:

دانشجو بتواند دستورات کتبی و شفاهی بعد از عمل (Post-op Instructions) شامل نحوه کمپرس، مصرف مسکن و رژیم غذایی را به بیمار توضیح دهد.

دانشجو بتواند علائم هشداردهنده پس از جراحی (خونریزی غیرقابل کنترل، تب، درد شدید) را شناسایی کرده و راهکارهای اولیه را به بیمار بگوید.

دانشجو بتواند تمام مهارت‌های کسب شده در طول ۷ جلسه گذشته را مرور کرده و نقاط قوت و ضعف عملکرد خود را در یک چک‌لیست نهایی ارزیابی کند.

✚ شرح سرفصل‌های اصلی درس : جراحی عملی 1

نام مدرسین	عنوان سرفصل
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	آشنایی با محیط بخش جراحی و اصول آسپسی و استریلیزاسیون
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	شناخت کامل وسایل و ابزارهای جراحی و نحوه آماده‌سازی آن‌ها
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	تسلط بر پوزیشن‌های صحیح بیمار و دندانپزشک برای جراحی‌های مختلف
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	توانایی تکمیل پرونده بیمار و گرفتن شرح حال دقیق و استاندارد
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	مهارت در همکاری با دانشجویان سال بالا برای جمع‌آوری اطلاعات بالینی
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	آشنایی عملی با روند درمان‌های جراحی از طریق مشاهده مستقیم
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	توانایی انجام بی‌حسی موضعی ایمن و مؤثر تحت نظارت
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	تسلط بر آموزش مراقبت‌های بعد از عمل و جمع‌بندی مهارت‌های کسب شده

✚ برنامه کاری روزانه در بخش /فانتوم :

۱. سمینار و تئوری: ارائه مطالب علمی و توضیح اصول اولیه توسط استاد.

۲. نمایش عملی (Demonstration): انجام مرحله‌ای از کار توسط استاد یا دستیار برای آموزش تکنیک.
۳. کار عملی دانشجویان: اجرای مراحل درمان روی مدل یا بیمار توسط دانشجویان تحت نظارت.
۴. نقد و بررسی (Critique): بررسی کارهای انجام‌شده، رفع اشکالات و ارائه بازخورد.
۵. گزارش‌نویسی و تکمیل پرونده: ثبت مراحل درمان و نتایج در پرونده بیمار یا گزارش کلاسی.

روش‌های تدریس و رسانه‌های آموزشی:

- سخنرانی (Lecture)
- پنل بحث و گفت‌وگو (Panel Discussion)
- آموزش مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- آموزش مبتنی بر تیم (TBL)
- ارائه سمینار توسط دانشجو
- کار در کلینیک (Clinic)
- آموزش بر روی فانتوم (Phantom)
- گردش علمی (Field Trip)
- ایفای نقش (Role Play)
- استفاده از شبیه‌ساز (Simulator)
- سایر موارد:

رسانه‌های آموزشی:

- اسلاید (پاورپوینت)
- فیلم آموزشی
- پوستر
- ماکت
- مدل
- نمونه بیمار
- نرم‌افزار
- پمفلت
- جزوه
- سایر

نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

- OSCE
- امتحان کتبی / شفاهی میان دوره / ترم
- مشارکت در کلاس / حضور و فعالیت
- DOPS
- کوئیز
- پروژه
- امتحان کتبی پایان دوره / ترم
- تحقیق
- سمینار
- سایر موارد:

توضیحات	درصد از نمره نهایی کل	انواع ارزشیابی	روش ارزشیابی	
	40 درصد	ارزیابی مستمر حین کلاس، گزارش‌های عملی، مشارکت در سمینارها، و بازخورد لحظه‌ای استاد	تکوینی	1
	60 درصد	آزمون کتبی پایان ترم (تئوری) و آزمون عملی پایانی (پروژه نهایی یا کیس کامل)	تراکمی	2

منابع و مراجع آموزشی

Peterson's Principles of Oral and Maxillofacial Surgery

Fragiskos F. Oral Surgery

قوانین و مقررات بخش:

حضور منظم در بخش عملی و رعایت زمان‌بندی.

استفاده از لباس فرم و تجهیزات حفاظت فردی (دستکش، ماسک، عینک).

رعایت کامل اصول استریل و بهداشت.

آماده بودن برای تمرین‌های عملی و ارائه گزارش کوتاه از هر جلسه.

احترام به بیمار و همکاران در بخش عملی.

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

نام و امضای مدیر گروه:

نام و امضای مدرس:

تاریخ تحویل:

تاریخ ارسال:

تاریخ ارسال :

پیوست 1:

جدول زمان بندی دوره /ترم آموزشی نیمسال اول 1405-1404

نام مدرس / مدرسین	سرفصل دروس
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	آشنایی با محیط بخش جراحی و اصول آسپسی و استریلیزاسیون
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	شناخت کامل وسایل و ابزارهای جراحی و نحوه آماده سازی آنها
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	تسلط بر پوزیشن های صحیح بیمار و دندانپزشک برای جراحی های مختلف
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	توانایی تکمیل پرونده بیمار و گرفتن شرح حال دقیق و استاندارد
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	مهارت در همکاری با دانشجویان سال بالا برای جمع آوری اطلاعات بالینی
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	آشنایی عملی با روند درمان های جراحی از طریق مشاهده مستقیم
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	توانایی انجام بی حسی موضعی ایمن و مؤثر تحت نظارت
دکتر هوشیار عباسی- دکتر امیرنجفی	تسلط بر آموزش مراقبت های بعد از عمل و جمع بندی مهارت های کسب شده

نمونه جدول بلوپرینت یا بودجه‌بندی سؤالات فصول یا جلسات درس جراحی عملی 1

تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری در کل آزمون			تعداد سؤالات	مدت زمان آموزش (ساعت)	عنوان سرفصل آموزشی	ردیف
حیطه مهارتی	حیطه نگرشی	حیطه شناختی				
2		1	3	3	آشنایی با محیط بخش جراحی و اصول آسپسی و استریلیزاسیون	1
2		1	3	3	شناخت کامل وسایل و ابزارهای جراحی و نحوه آماده‌سازی آنها	2
2		1	3	3	تسلط بر پوزیشن‌های صحیح بیمار و دندانپزشک برای جراحی‌های مختلف	3
2		1	3	3	توانایی تکمیل پرونده بیمار و گرفتن شرح حال دقیق و استاندارد	4
2		1	3	3	مهارت در همکاری با دانشجویان سال بالا برای جمع‌آوری اطلاعات بالینی	5
2		1	3	3	آشنایی عملی با روند درمان‌های جراحی از طریق مشاهده مستقیم	6
2		1	3	3	توانایی انجام بی‌حسی موضعی ایمن و مؤثر تحت نظارت	7
2		1	3	3	تسلط بر آموزش مراقبت‌های بعد از عمل و جمع‌بندی مهارت‌های کسب شده	8

11	مشخص بودن مشخص بودن اهداف ویژه به تفکیک	4
12	مشخص بودن شیوه‌های تدریس در دوره	1
13	مشخص بودن نحوه و موارد ارزشیابی دوره	3
14	ضمیمه بودن چک‌لیست ارزشیابی مهارتی	0/5
15	مشخص بودن اصول و مقررات دوره	1
	نمره نهایی	20

پیشنهادها: